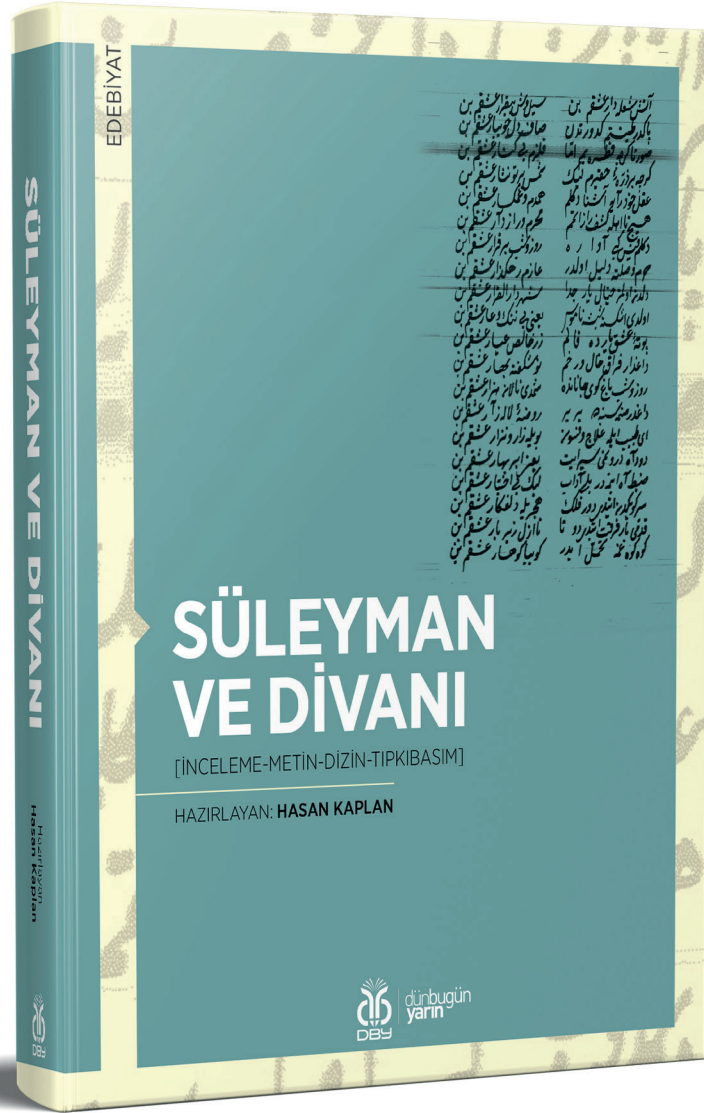

آتش شعله دار عشقم بن
 پاکد بیستم کدورتون
 صورت ناز که فکرمه بر امان
 که چه بر زهره حقیقم لیک
 عقل خود آید آشتنا دکلم
 هیچ ناله کشف از انتم
 دکلمت کجی آواره
 هم وصلته دلیل اولدر
 دلته اولمه حینال بار جدا
 اولدی انک بخت ناموس
 بویه عشق مایه فایم
 داغدار فراق حال در حم
 روزوش باغ کوی جانانده
 داغدر صینه سینه بر بر
 ای طیب ایله علاج و شویز
 دوداه دروغی سیه است
 صنط آه اینه در بلر آداب
 سر کنگره اندر دور فلک
 قدی بار خیزت ایتدرو تا
 کوه کوه غم کجی ایدر

SÜLEYMAN VE DİVANI

[İNCELEME-METİN-DİZİN-TIPKIBASIM]

HAZIRLAYAN: HASAN KAPLAN

Bu PDF dokümanı, kitabın bir kısmını içermektedir.
DBY okurları için özel olarak oluşturulmuştur.

“dün” den öğrendikleriyle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

SÜLEYMAN VE DİVANI

[İNCELEME-METİN-DİZİN-TIPKIBASIM]

Hazırlayan: Hasan Kaplan

© 2021, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 202

Edebiyat: 90

ISBN 978-625-7471-48-0

Sertifika No: 52315

Birinci Baskı:

İstanbul, 2021

Hazırlayan:

Hasan Kaplan

Dizi Editörü:

Furkan Öztürk

Yayın Yönetmeni:

İrfan Güngörür

Sayfa Düzeni:

DBY Ajans

Baskı/Cilt:

Egokitap (Sertifika No: 51549)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Süleyman ve Divanı [İnceleme-Metin-Dizin-Tipkibasım]

Hazırlayan: Hasan Kaplan (Doç. Dr.)__

İstanbul : DBY Yayınları, 2021.

512 s. ; 15,0 x 21,0 cm __ (DBY Yayınları ; No. 202) __ Dizin var

ISBN 978-625-7471-48-0

1- Edebiyat 2- Divan

SÜLEYMAN VE DİVANI
[İNCELEME-METİN-DİZİN-TIPKIBASIM]

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI

Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4

Cağaloğlu - Fatih / İstanbul

Tel.: +90 212 526 98 06

www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

İçindekiler

Kısaltmalar	6
Ön Söz	11

I. BÖLÜM

SÜLEYMAN'IN HAYATI, EDEBÎ KİŞİLİĞİ VE DİLİ

Hayatı	17
Edebî Kişiliği	26
Süleyman'ın Nazireleri	29
Şeyhülislam Yahyâ'ya Nazire	29
Mehmed Sabrî'ye Nazire	31
Şeyhülislam Bahâyî'ye Nazire	33
Abdülbâkî Vecdî'ye Nazire	35
Mehmed İsmetî'ye Nazire	37
Neşâtî Ahmed Dede'ye Nazireler	39
Tecellî Zülfikar Efendi'ye Nazire	43
Nişancı Abdurrahman Paşa'ya Nazire	45
Mehmed Vahyî'ye Nazire	45
Mezâkî'nin Nazire Halkasından Bir Şair Olarak Süleyman	47
Nâbî'nin Muakkibi Bir Şair Olarak Süleyman	59
Nazirelerin Şekil Özellikleri	69
Nazire Yazılan Şairin Adını Anma	70

Tazmin Yapma.....	72
Fahriyede Bulunma.....	72
Matla Beyitlerinde Benzerlik.....	73
Söz Diziminde Benzerlik/Ortak İfade Tazmaları.....	75
Öncelemeler.....	75
Edebî Sanatlar Bakımından Benzerlik.....	76
Kelime Kadrosunda Benzerlik.....	76
Temel Objelerde ve Hayal Unsurlarında Ortaklık.....	79
Temel Objelerde ve Kurgularda Ortaklık.....	79
Temel Objelerde Farklılık, Kurgularda Ortaklık; Faillerde Farklılık, Fiillerde Ortaklık.....	81
Temel Objelerde ve Kurgularda Farklılık.....	81
Dil ve Anlatım	103
İkilemeler.....	104
Tekrarlar.....	105
Deyimler.....	110
İktibaslar.....	113
Terkipler.....	117

II. BÖLÜM

SÜLEYMAN DİVANI'NIN ŞEKİL ÖZELLİKLERİ

Nazım Şekilleri	123
Kaside.....	123
Naat.....	124
Münazara.....	128
Gazel.....	133
Redd-i Matla.....	138
Terci-bent.....	142
Rubai.....	143
Üç Beyitlik Rubai Olur mu?.....	147
Rubailerde Muhteva.....	151
Münacat.....	151
Hz. Muhammed'e Methiye.....	156
Mucizat-ı Nebî.....	162

Miraciye.....	163
Diğer Peygamberlere Methiye.....	165
Din Büyüklerine Methiye.....	171
Tasavvufî Rubailer.....	175
Âşıkane Rubailer.....	177
Rindane Rubailer.....	180
Bahariye.....	180
Şikâyet.....	181
Hicviye.....	184
Fahriye.....	185
Nasihat.....	187
Müfret.....	187
Arüz Vezni	190
İmale.....	192
Zihaf.....	195
Med.....	197
Ulama.....	199
Teşdid.....	200
Tahfif.....	201
Tahrîk.....	201
Teskin.....	202
Tenkis.....	202
Arüz İmlası.....	204
Kafiye	208
Kafiye Kusurları.....	214
Redif	220

III. BÖLÜM

SÜLEYMAN DİVANI'NDA MUHTEVAYA DAİR DİKKATLER

Aile Fertlerine Gözyaşı: Mersiye ve Figaniye	229
Kadeh Şikeste Dil Şikeste	248
Mevlevîliğe ve Hak Âşıklarına Methiye	253
Bir Yemeğe Methiye: Kalye	260

IV. BÖLÜM SÜLEYMAN DİVANI

Nüsha Tavsifi.....	265
Metnin Kuruluşunda İzlenen Yöntem	267
Metin.....	271
Kaşâ'id.....	271
Musammaâ.....	288
Gazeliyyât.....	297
İbdâ-i Rubâ'ıyyât.....	345
Müfredât.....	397
Kaynakça	401
Dizin	411
Tıpkıbasım.....	512-457

Ön Söz

Süleyman 17. yüzyılda yaşamış bir divan şairidir. Bu yüzyıl, klasik Türk edebiyatının şair kadrosu bakımından verimli dönemlerinden biridir. Bu dönemde yaşadıkları zamanın meşhur ve maruf isimleri -biraz da bahtı yaver olanlar- şura tezkirelerine ve dönemin diğer biyografik kaynaklarına girmiştir. Ancak bir edebiyat tarihinde de biyografik kaynaktan da kendisine yer bulamamış şairler vardır. İşte Süleyman bu şairlerden biridir. Süleyman'ın hayatına dair biyografik kaynaklarda herhangi bir malumat yer almamaktadır. Şura tezkirelerinde ve biyografik mahiyetteki diğer eserlerde adı geçmeyen şairin ne doğum ne de vefat yeri ve tarihi bellidir. Bu noktada *Divan*'da bizi yönlendirebilecek bir kaside veya bir tarih şiiri/kıta yer almamaktadır. Ancak şiirlerinden hareketle 17. yüzyılda yaşadığını anladığımız şairin *Divan*'ında 6 kaside, 68 gazel (2'si Farsça), 1 terci-bent, 150 rubai (2'si Farsça), 14 müfret (2'si Farsça) bulunmaktadır. Süleyman bu yüzyılın klasik üslupla şiir yazan şairleri arasına dâhil edilebilecek bir isimdir. Bu kitapta *Divan*'ı hakkında herhangi bir çalışma yapılmamış olan Süleyman'ın hayatı, dil ve üslubu, şiirlerinin taşıdığı özellikler hakkında bilgi verilmiş, *Divan*'ının metni hazırlanmıştır.

Süleyman ve Divanı dört bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde şairin hayatı, edebî kişiliği, dil ve anlatımı hakkında bilgi verilmiştir.

Şairin edebî kişiliği belirlenirken nazireleri hususen ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. İkinci bölümde şiirlerin nazım şekilleri, kafiye, redif ve vezin bakımından taşıdığı hususiyetler değerlendirilmiştir. Üçüncü bölümde şairin *Divan*'ında muhteva bakımından dikkati çeken unsurlar üzerinde durulmuştur. Son bölümde *Divan*'ın metni verilmiştir. Çalışmanın sonuna şiirlerde geçen kelimeleri ihtiva eden işlevsel bir dizin eklenmiştir. Çalışmada bazı bölüm ve başlıkların oldukça uzun tutulduğu görülecektir. Bu yaklaşımın temel dayanağını araştırmacıların farklı çalışmalarına kaynak teşkil etmek, onlara önemli bulduğumuz bazı verileri sunmak ve mukayese imkânı sağlamak düşüncesi oluşturmaktadır. Bu yaklaşımdan hareketle açıklamalara, izah, şerh ve yorumlamalara, tablo ve listelere yer verilmiştir.

Bugünkü dil ve edebiyatımız Türkçe eser veren bilinen, bilinmeyen birçok şair ve yazarın katkılarıyla ortaya çıkmıştır. Bu şair ve yazarların eserlerini yayımlamak, bu isimlere duyulan minnet borcunun gereği olup onları unutulmaktan kurtarma yolundaki vefalı adımlardır. Her yeni çalışma bilime ve bilinenlere yeni katkı demektir. Bu çalışma mevcut biyografik kaynaklarda adı geçmeyen bir şairi sadece biliniyor kılmaktan yahut edebiyat tarihine bu yönde bir katkı sağlamak ibaret değildir. Aslolan bilime ve bilinenlere ne getirdiğimizdir. *Süleyman ve Divanı* adlı bu çalışma ile Türk edebiyatı 17. yüzyılın bilinmeyen bir ismini kazanmıştır. Gazellerinin %25'i Nâbî'ye nazire olan, Mezâkî'nin nazire dairesinde yer alan bir muakkip aşikâr olmuştur. Edebiyatımızda şiir sayısı dikkate alındığında en fazla redd-i matla yapan isimlerden biri Süleyman'dır. Edebiyatımızda en fazla rubai yazan on şair arasında artık Süleyman da zikredilmelidir. Şairin naatlarıdaki istişfa bölümü dışında Hz. Peygamber'den şefaahat dilediği müstakil şiirleri, şefaahatnamelerin kendine mahsus söz ve anlam düzeni olan bir tür olduğunu göstermektedir. Sultan yalnızca kaside formunda bilindik söz kalıplarıyla değil, naz ve niyaz arasında bir münazara tasarlanarak da methedilebilmektedir. Edebiyatımız aynı anda iki kişiye birden yazılan bir mersiye örneğine daha kavuşmuş, şarap yasağının 17. yüzyılda şiire dökülmüş yeni bir tanığını elde etmiştir.

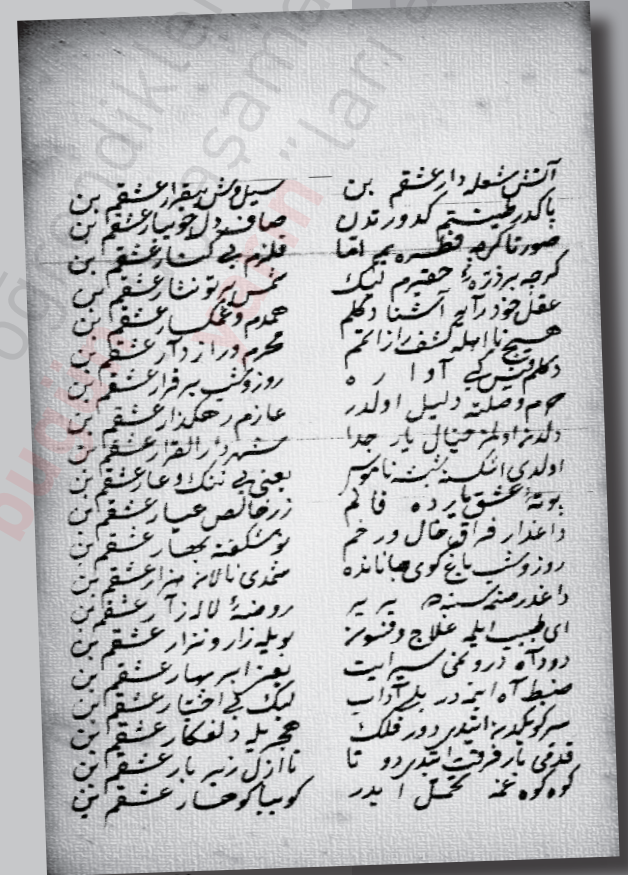
Osmanlı Devleti'nin güneyinde Mısır'da bulunan yazma nüsha ile *Süleyman Divanı* oluşturulmuştur. Umut edilmektedir ki bir gün şairin *Divan*'ının tam bir nüshası ortaya çıkacaktır. Amacımız Türkolojiye, hâliyle dil ve edebiyatımıza hizmettir. Edebiyat tarihine yeni bir isim kazandırdığımız için mutluluğumuzu belirtiyor, ehline ve ilgisine istifade imkânı diliyoruz.

Çalışmam esnasında Farsça şiirleri okuyup anlamlandırmada değerli yardımlarından dolayı kıymetli arkadaşım Dr. Saliha SIVACIOĞLU'na, her çalışmamda duyarlı ve titiz yayın anlayışıyla DBY Yayınlarının sahibi İrfan GÜNGÖRÜR'e, benimle beraber türlü zorluklara göğüs geren aileme teşekkür ediyorum. Bu günlerimi bütün eğitim hayatımın ağız dualı iki ismine, anneme ve babama, borçluyum. Bu vesileyle çalışmamı onlara ithaf ediyorum, ilim âlemine istifade imkânı diliyorum.

Hasan KAPLAN
2021

Süleyman Divanı

METİN

“dün” den öğrendiklerinle
 “bugün” ü yaşamak
 “yarın” ları aydınlatır.

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

[Dîvân-ı Süleymân]

[Kaşâ'id]

-1-¹

[fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün]

- 1 Âteş-i şu' ledâr-ı 'ışkum ben
Seylveş bî-çarâr-ı 'ışkum ben
- 2 Pâkdur tıynetüm kudûretden
Şâf-dil cûybâr-ı 'ışkum ben
- 3 Sûretâ gerçi katreyüm ammâ
Kulzüm-i bî-kenâr-ı 'ışkum ben
- 4 Gerçi bir zerre-i hakîrüm lik
Şems-i pertev-nişâr-ı 'ışkum ben
- 5 'Akl-ı hod-râya âşinâ degülüm
Hem-dem ü gam-güsâr-ı 'ışkum ben
- 6 Hiç nâ-ehle keşf-i râz itmem
Maḥrem ü râzdâr-ı 'ışkum ben
- 7 Degülüm Qays gibi âvâre
Rûz u şeb ber-çarâr-ı 'ışkum ben

¹ 127b-128b.

- 8 Harem-i vuşlata delîl oldur
‘Âzim-i reh-güzâr-ı ‘ışkum ben
- 9 Dilden olmaz hayâl-i yâr cüdâ
Şehr-i dârü’l-karâr-ı ‘ışkum ben
- 10 Oldı işkeste şîşe-i nâmûs
Ya’nî bî-neng ü ‘âr-ı ‘ışkum ben
- 11 Pûte-i ‘ışk-ı yârda kâlam
Zer-i hâliş-ıyâr-ı ‘ışkum ben
- 12 Dâgdâr-ı firâk-ı hâl ü ruhum
Nev-şüküfte bahâr-ı ‘ışkum ben
- 13 Rûz u şeb bâğ-ı kûy-ı cânânda
Şimdi nâlân-hezâr-ı ‘ışkum ben
- 14 Dâgdur şanma sînede yer yer
Ravza-i lâlezâr-ı ‘ışkum ben
- 15 Ey tabîb eyleme ‘ilâc u füsûn
Böyle zâr u nizâr-ı ‘ışkum ben
- 16 Dûd-ı âh-ı derûnumı seyr it
Ya’nî ebr-i bahâr-ı ‘ışkum ben
- 17 Zabt-ı âh itmedür belî âdâb
Lîk bî-ihtiyâr-ı ‘ışkum ben
- 18 Ser-i kûyuñdan itdi dûr felek
Hecr-ile dil-figâr-ı ‘ışkum ben
- 19 Kaddümi bâr-ı fûrkat itdi dü-tâ
Tâ ezel zîr-i bâr-ı ‘ışkum ben

- 20 Kûh kûh-ı gama taħammül ider
Gûyiyâ kûhsâr-ı ‘ışkum ben
- 21 Beni Mecnûn gibi kıyâs itme
El-ħazer hûşyâr-ı ‘ışkum ben
- 22 Hişsemendüm elest bezminden
Tâ ezel behredâr-ı ‘ışkum ben
- 23 Neşve-yâbum şarâb-ı vahdetden
Serhoş-ı bî-ħumâr-ı ‘ışkum ben
- 24 Feyz-yâb-ı zülâl-i la’l-i lebüm
Kevşer-i çeşmesâr-ı ‘ışkum ben
- 25 Turre-i yâre âşinâdur dil
Nefha-i müşg-bâr-ı ‘ışkum ben
- 26 Ey tehî-mağz tâ-be-key bu cedel
‘Akla bîgâne yâr-ı ‘ışkum ben
- 27 Mülk ü mâluñla iftiħâr itme
Hıvâce-i kâr-u-bâr-ı ‘ışkum ben
- 28 Şûretâ gerçi bir fakîrüm lîk
Şeh-i dâr u diyâr-ı ‘ışkum ben
- 29 Şaff-ı ħussâdı çün şikest itdüm
Rüstem-i kârzâr-ı ‘ışkum ben
- 30 Baña besdür bu rif at-ı dâreyn
Bende-i şeh-süvâr-ı ‘ışkum ben
- 31 Şundi câm-ı maħabbetin ol şâh
Tâ ezel neş’edâr-ı ‘ışkum ben

- 32 Nûş idelden o câmı ser-tâ-pâ
Bâde-i hoş-güvâr-ı 'ışkum ben
- 33 Dilde nûr-ı maḥabbet itdi zuhûr
Lem'a-i nûr-bâr-ı 'ışkum ben
- 34 Mihr-i luṭf-ile terbiyet-yâbum
Gevher-i tâbdâr-ı 'ışkum ben
- 35 Olalı na't-ı pâkini gûyâ
Bûlbül-i naḡmekâr-ı 'ışkum ben
- 36 Faḥr-i ümmet Muḥammed-i 'Arabî
Kademinde gubâr-ı 'ışkum ben
- 37 Ol şehüñ gülsitân-ı kûyında
Ġonce-i sebzezâr-ı 'ışkum ben
- 38 Ol şehüñ âsitân-ı pâkinde
Şimdi ḥıdmet-güzâr-ı 'ışkum ben
- 39 Ol şehüñ ḥıdmet-i şenâsında
Dürr-i ma'nî-nişâr-ı 'ışkum ben
- 40 Ol şehüñ şaydgâh-ı medḥinde
Bâz-ı ma'nî-şikâr-ı 'ışkum ben
- 41 Ol şehüñ midḥat u şenâsıyla
Böyle feyz-iştiḥâr-ı 'ışkum ben
- 42 Na't-ı pâk-i nebî-i şâdık ile
Şimdi şöhret-şi'âr-ı 'ışkum ben
- 43 İftihârüm budur ki midḥatda
Şâ'ir-i siḥrkâr-ı 'ışkum ben

- 44 Mülk-i ma'nî kalem-revüm olalı
Şeh-i vâlâ-tebâr-ı 'ışkum ben
- 45 Dil-i şâfum yem-i me'ânîdür
Bir dür-i şâhvâr-ı 'ışkum ben
- 46 Şahn-ı pehnâ-fezâ-yı ma'nâda
Böyle çâpük-süvâr-ı 'ışkum ben
- 47 Bir şehüñ mâdilḥi ki ola İlâh
Beste-dem şermsâr-ı 'ışkum ben
- 48 Didüm âmentü bi'llâh¹ ey server
Şâbit ü ber-karâr-ı 'ışkum ben
- 49 Yâ İlâhî be-ḥakk-ı şâh-ı rusül
Bir ġarîbü'd-diyâr-ı 'ışkum ben
- 50 Yok 'amel bende lâyıḳ-ı dergâh
Hiç nâ-kerdekâr-ı 'ışkum ben
- 51 Ben siyeh-rû vü ehl-i tuḡyânüm
Ya'nî bî-i'tibâr-ı 'ışkum ben
- 52 Ben ġarîḳ-i biḥâr-ı ma'şiyetüm
Nâ-reside-kenâr-ı 'ışkum ben
- 53 Ben ki ser-tâ-be-pâ günâhum lîk
Hele ümmîdvâr-ı 'ışkum ben
- 54 Ey şifâ-sâz-ı ḥaste-i 'işıyân
Cürmle dil-fiġâr-ı 'ışkum ben

¹ âmentü bi'llâh: "Allah'a inandım." anlamında bir söz. Amentü duası bu ifadeyle başlamaktadır.

- 55 Yâ Resûl-i Hudâ baña luţf it
Ki tebeh-rûzgâr-ı 'ışkum ben
- 56 Oldı zâyî' hevâ ile 'ömrüm
Bed-terîn rûzgâr-ı 'ışkum ben
- 57 Baña ihsân idüp şefâ'at kıl
Rû-siyeh h'âr u zâr-ı 'ışkum ben
- 58 Lâyık-ı nâr-ı dûzaḥum ammâ
Lîk sûzân-ı nâr-ı 'ışkum ben
- 59 Ey pezîrende-i du'â vü niyâz
Gerçi kim cürmkâr-ı 'ışkum ben
- 60 Yine memdûḥumı tefekkür idüp
Fâhr-ile kâmkâr-ı 'ışkum ben
- 61 Ben ne hâkem ki medḥe kâdir olam
'Acz-ile şermsâr-ı 'ışkum ben
- 62 Ben ser-â-pâ kuşûr u 'acüzüm lîk
Hele pür-i tizâr-ı 'ışkum ben

-2-²

Der-münâkaşa-i nâz u niyâz

[fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün]

- 1 Fem-i dildâr benüm ḡonce-i ḡandânumdur
Çeşm-i mesti o büttüñ nergis-i mestânumdur
- 2 Gülşen-i ḡüsnde ruḡsâr u ḡad u zülf ü ḡatı
'Ar'ar u berg-i gül ü sünbül ü reyḡânumdur

² 129a-129b.

Kaynakça

- Akar, Metin (1987). *Türk Edebiyatında Manzum Mi'râc-nâmeler*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Akkaya, Mehmet (1996). "Dîvân Şâirlerinin Gazellerinde Harf Tercihleri ve Redif Hususu", *İlmi Araştırmalar*, S. 3, s. 19-24.
- Aksoy, Ömer Asım (1976). *Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü II*, Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Aksoyak, İ. Hakkı (2008). "Osmanlı Şairlerinin 'Aruz Tasarrufları' ve Araştırmacıların Gereksiz Müdahaleleri", *Turkish Studies*, Volume 3/6, s. 59-74.
- Aktaş, Hasan (2001). "Nazirecilik Geleneği ve Çağdaş Şiirimizin Ufukları", *Hece Türk Şiiri Özel Sayısı*, Y. 5, S. 53/54/55, s. 282-294.
- Akün, Ömer Faruk (1994). "Divan Edebiyatı", *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 9, Ankara: TDV Yay., s. 329-427.
- Algül, Hüseyin. "Hz. Peygamber'in (sas) Doğumu ve Doğduğunda Meydana Geldiği Rivayet Edilen Hadiseler", <http://www.siyervakfi.org/dokuman/kuran-cografyasi-mekke/ders4-prof-dr-huseyin-algul.pdf> (Erişim tarihi: 18.01.2021).
- Alıcı, Lütfi (2009). "XVI. Asır Divan Şairlerinden Mihrî Hâtûn ve Redd-i Matla' Gazelleri", *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, S. 2, s. 1-18.
- Alper, Kadir (2019). "Derviş Paşa ve Derviş Paşa İnşası", *Journal Of Social, Humanities and Administrative Sciences*, C. 5, S. 16, s. 488-521.
- Ambros, G. Edith (1989). "Nazîre, the will-o'-the wisp of Otoman Divan poetry", *Wiener Zeitschrift für die Kunde Des Morgenlands*, Band 79, s. 57-83.

- Arslan, Mustafa (2006). *Muhyî Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divanı*, Doktora Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi SBE.
- Aslan, Murat (2017). “Nâbî Mektebine Mensup Bir Şair Olarak Fitnat Hanım”, *Dede Korkut Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, C. 6, S. 14, s. 7-21.
- Avcı, İsmail (2021). “Yıkılıpdu Bu Cihân Sanma ki Bizde Düzele: Sultan III. Mustafa’nın Meşhur Nazmına Yazılan Nazireler”, *İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C. 61, S. 1, s. 61-84.
- Aydemir, Yaşar (2013). “Üç Dostun Birlikte Meşki: Nev’î, Bâkî ve Muradî’nin Nazireleşmeleri”, *Turkish Studies*, Volume 8/1, s. 65-97.
- Ayverdi, İlhan (2011). *Kubbealtı Lugatı Misallî Büyük Türkçe Sözlük*, İstanbul: Kubbealtı İktisadî İşletmesi.
- Babacan, İsrail (2012). *Klasik Türk Şiirinin Son Baharı Sebki-Hindî (Hint Üslubu)*, 2. bs., Ankara: Akçağ Yayınları.
- Bahadır, Savaşkan Cem (2013). “Şarap Yasağının XVI. Yüzyıl Divanlarındaki İzleri ve Kanunî Sultan Süleyman Dönemi Şarap Yasağı”, *Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 5, s. 71-101.
- Banarlı, Nihad Sâmî (1998). *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi*, C. 1, İstanbul: Millî Eğitim Basımevi.
- Banarlı, Nihad Sâmî (2007). *Edebiyat Sohbetleri*, 4. bs., İstanbul: Kubbealtı Yayınları.
- Bektaş, Ekrem (2008). “Nâbî’nin ‘Bu’ Redifli Gazeline Urfalı Şairler Tarafından Yapılan Tahmis ve Yazılan Nazireler”, *Gazi Türkiyat*, S. 3, s. 51-66.
- Bektaş, Ekrem (2018). “Nâbî Muakkibi Diyarbakırlı Şairler”, *e-Şarkiyat İlmî Araştırmalar Dergisi*, C. 10, S. 2, s. 733-761.
- Benli, Şeyma (2021). *Klasik Türk Edebiyatında Münazara Sümerlerden Osmanlılara Bitmeyen Tartışmaların Hikâyesi*, İstanbul: DBY Yayınları.
- Beyatlı, Yahya Kemal (2010). *Edebiyata Dair*, İstanbul: İstanbul Fetih Cemiyeti.
- Bilkan, Ali Fuat. (2011). *Nâbî Divanı*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Bilkan, Ali Fuat (2015). *On Yedinci Yüzyıl Türk Edebiyatı -Klasik Estetikte Yeni Yönelişler-*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Büküm, Mehmet (2015). “Nâbî’nin Bilinmeyen Dört Şiiri”, *Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi*, Y. 1, S. 1, s. 1-9.
- Ceyhan, Adem (2010). “Kanunî’nin Bir Gazelinin Yankıları”, *Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, C. 1, S. 2, s. 33-60.

- Coşkun, Vildan S. (2010). “Tâk-ı Kısra”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 39, Ankara: TDV Yay., s. 450-451.
- Çaldak, Süleyman (2017). “Türkçe metin neşirlerinde Arapça ibarelerin aktarımına dair”, *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları XII Metin neşri: problemler, tespitler, öneriler*, Haz. Hatice Aynur-Müjgân Çakır-Hanife Koncu-Ali Emre Özyıldırım, İstanbul: Klasik Yay., s. 106-130.
- Çalka, Mehmet Sait (2017). *Divan Şiirinde Rubâî*, 2. bs., İstanbul: Kriter Yayınları.
- Çavuşoğlu, Mehmet (2001). *Necati Bey Divanı’nın Tahlili*, İstanbul: Kitabevi Yayınları.
- Çeçen, Mehmet Korkut (2010). *Sabri Mehmed Şerif Hayatı, Sanatı, Divanı’nın Tenkitli Metni ve Tahlili*, Doktora Tezi, Elazığ: Fırat Üniversitesi SBE.
- Çeltik, Halil (2009). “Şairin Şaire Övgüsü veya Birri’nin Nâbî Methiyesi”, *Şair Nâbî Sempozyumu, 13-15 Kasım 2009 Şanlıurfa*, Ed. Ali Bakkal, Şanlıurfa: Şanlıurfa Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü Yayınları, s. 125-135.
- Çetin, Nurullah (2009). *Şiir Çözümleme Yöntemi*, Ankara: Öncü Kitap.
- Çolak, Ahmet (2015). “Bir Hikemi Tarz Şairi: Haşmet”, *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, C. 4, S. 7, s. 135-171.
- Demirci, Mehmet (1997). “Hakikat-i Muhammediyye”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 15, Ankara: TDV Yay., s. 179-180.
- Demirel, Şener (2004). “Divan Şiirinde Redd-i Matla”, *bilig*, S. 31, s. 161-177.
- Demirel, Şener (2009). “XVII. Yüzyıl Klasik Türk Şiirinin Anlam Boyutunda Meydana Gelen Üslup Hareketleri: Klasik Üslup-Sebki-Hindî-Hikemî Tarz-Mahallileşme”, *Turkish Studies*, Volume 4/2, s. 279-306.
- Deniz, Sebahat (2005). *Tecellî ve Divânı*, İstanbul: Veli Yayınları.
- Deniz, Sebahat (2020). “Tecellî, Abdülkadir Zülfikar Efendi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/tecelli-abdulkadir-zulfikar-efendi> (Erişim tarihi: 07.09.2021).
- Dikmen, Hamit (1991). *Seyyid Vehbi ve Divanının Karşılaştırmalı Metni*, Doktora Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi SBE.
- Dilçin, Cem (1986). “Gazel”, *Türk Dili Türk Şiiri Özel Sayısı II (Divan Şiiri)*, S. 415-416/417 Temmuz-Ağustos-Eylül, s. 78-248.
- Dilçin, Cem (1997). *Türk Şiir Bilgisi*, 5. bs., Ankara: TDK Yayınları.
- Dilçin, Cem (2010). *Fuzulî’nin Şiiri Üzerine İncelemeler*, İstanbul: Kambalçı Yayınevi.

- Düzenli, Mesut Bayram-Şahap Bulak (2018). “Aruz Vezninin Türk Şiirine Tatbikinde Başvurulan İmlâ/Telaffuz Tasarrufları ve Mahiyetleri”, *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi SUTAD*, S. 43, s. 145-171.
- Ece, Selami (2015). *Klasik Türk Edebiyatı Araştırma Yöntemleri (I-II)*, Erzurum: Eser Basın Yayın Dağıtım Matbaacılık.
- Ekinci, Ramazan (2018). *Vekâyi’u’l-Fuzalâ Şeyhî’nin Şakâ’ik Zeyli*, C. 2, İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları.
- Erdoğan, Kenan-Fatih Koyuncu (2014). “Nâbî’nin Manisa’daki Sanat Çevresi ve Birri-Nâbî Dostluğu”, *Turkish Studies*, Volume 9/3, s. 631- 646.
- Erol, Erdoğan (1994). *Sükkerî Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divanı*, Ankara: AKM Yayınları.
- Fayda, Mustafa (1994). “Ebû Bekir”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 10, Ankara: TDV Yay., s. 101-108.
- Fayda, Mustafa (1995). “Fârûk”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 12, Ankara: TDV Yay., s. 176-177.
- Fihrisü’l-Mahtûâtî’t-Türkiyye el-Osmâniyye (1987). el- Hey’etü’l-Mısıriyyeti’l-Âmme li’l- Kitâb, Kahire. (Mısır Millî Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Kataloğu 1870-1980)
- Gibb, E. J. Wilkinson (1999). *Osmanlı Şiir Tarihi III-IV-V*, Ter. Ali Çavuşoğlu, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Göre, Zehra (2007). “Adnî Dîvânı’nda Ahenk Unsurları”, *Turkish Studies*, Volume 2/4, s. 405-422.
- Güfta, Hüseyin (2000). *Erzurumlu Şair Hâzık*, İstanbul: Erzurum Kitaplığı Yayınları.
- Güfta, Hüseyin (2002). “Divan Şiirinde İlim ve İrfan Timsâli Hz. Ali”, *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi*, S. 24, s. 69-111.
- Güfta, Hüseyin (2013). *Mîrzâzâde Sâlim Divanı*, Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Günay, Fatih (2001). *Râşid (Vak’anüvis) Hayatı, Edebî Kişiliği, Divanının Tenkitli Metni ve İncelemesi*, Doktora Tezi, Edirne: Trakya Üniversitesi SBE.
- Günaydın, Elif (2020). *İsmetî Divanı*, Yüksek Lisans Tezi, Bursa: Uludağ Üniversitesi SBE.
- Gürbüz, Mehmet (2012). “Şiir mecmâları üzerine bir tasnif denemesi”, *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecmûa: Osmanlı edebiyatının kırk ambarı*, Haz. Hatice Aynur-Müjgân Çakır-Hanife Koncu-Selim S. Kuru-Ali Emre Özyıldırım, İstanbul: Turkuaz Yay., s. 97-113.

- Hamami, Erdal (2001). *Râmî Dîvânı*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Harmancı, M. Esat (2003). “Bir Divan Şâiri: Rûznâmeci-zâde Şinâsî [?-1702]”, *Kocaeli Üniversitesi SBE Dergisi*, S. 5, s. 133-148.
- Horata, Osman (2015). *Has Bahçede Hazan Vakti XVIII. Yüzyıl: Son Klasik Dönem Türk Edebiyatı*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- İrkılata, Mehmet (2007). *Nazire Geleneği İçerisinde Kerem Kasideleri*, Yüksek Lisans Tezi, Adana: Çukurova Üniversitesi SBE.
- İlaydın, Hikmet (1997). *Türk Edebiyatında Nazım*, 6. bs., Ankara: Akçağ Yayınları.
- İpekten, Halûk (1994). *Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Aruz*, İstanbul: Dergâh Yayınları.
- İpekten, Halûk-Mustafa İsen, Recep Toparlı, Naci Okçu, Turgut Karabey (1988). *Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- İpşirli, Mehmet-Mustafa İsmet Uzun (1991). “Bahâî Mehmed Efendi”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 4, Ankara: TDV Yay., s. 463-464.
- İsen, Mustafa (1994). *Acıyı Bal Eylemek Türk Edebiyatında Mersiye*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- İsen, Mustafa (1997). *Ötelerden Bir Ses Divan Edebiyatı ve Balkanlarda Türk Edebiyatı Üzerine Makaleler*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Kahraman, Bahattin (1989). *Arşi Divâm’ının Tenkidli Metni*, Yüksek Lisans Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi SBE.
- Kalpaktı, Mehmet (2006). “Osmanlı şiir akademisi: Nazire”, *Türk Edebiyat Tarihi*, Ed. Talat Sait Halman vd., İstanbul: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, s. 133-137.
- Kalyon, Abuzer-Filiz Kalyon (2015). “Mısır’daki Türkçe El Yazmaları Hakkında Görüşler”, *International Journal of Languages’ Education and Teaching*, C. 3, S. 1, s. 1-10.
- Kanmaz, Fatma Esra (2010). *Ömer Şevki Mardinî ve Divanı*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi SBE.
- Kaplan, Hasan (2011). “Bazı Türkçe Kelimelerde Mede Dair Düşünceler”, *Turkish Studies*, Volume 6/4, s. 633-647.
- Kaplan, Hasan (2015). “Bâkî’yi Yenilemeye Çalışan Bir Şair Ümidi ve Bâkî’ye Nazireleri”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C. 8, S. 38, s. 221-263.
- Kaplan, Hasan (2017). *Bâkî’nin Ses Dünyası*, İstanbul: DBY Yayınları.

- Kaplan, Hasan (2019). *Zîver ve Divanı*, İstanbul: DBY Yayınları.
- Kaplan, Hasan (2020). ‘Nâbî’nin Bilinmeyen Bir Muakkibi: Süleyman ve Şairin Nâbiye Nazireleri’, *Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi [Journal Of Academic Literature]*, Y. 6, S. 13, s. 176-211.
- Kaplan, Mahmut (1996). *Neşâtî Divanı*, İzmir: Akademi Kitabevi.
- Kaplan, Mehmet (1961). ‘Nâbi ve ‘Orta İnsan’ Tipi’, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü*, C. 11, s. 25-44.
- Kaplan, Mehmet (2009). *Tevfik Fikret Devir-Şahsiyet-Eser*, 12. bs., İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Karacan, Turgut (1991). *Bosnalı Alaeddin Sabit Divan*, Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları.
- Karahan, Abdülkadir (1979). “Trabzonlu Figanî’de Atasözleri ve Deyimler”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C. 23, s. 165-174.
- Karataş, Turan (2018). *Ansiklopedik Edebiyat Terimleri Sözlüğü*, İstanbul: İz Yayıncılık.
- Kartallıoğlu, Yavuz (2008). “Osmanlı Türkçesinde Ekler Dudak Uyumuna Göre Nasıl Okunmalıdır?”, *Turkish Studies*, Volume 3/6, s. 449-470.
- Kavruk, Hasan (2001). *Şeyhülislâm Yahyâ Divânı*, Ankara: MEB Yayınları.
- Kaya, Hasan (2011). “18. Yüzyıl Şairi Âsaf’ın Nazîreleri”, *Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi*, S. 24, s. 179-220.
- Kılıç, Atabey (2004). *Mîrzâ-zâde Ahmed Neylî ve Divanı*, İstanbul: Kitabevi Yayınları.
- Kılıç, Atabey (2007). “Sultan Veled’in Türkçe Şiirlerinde Aruz Kullanımı”, *Klasik Türk Edebiyatı Üzerine Makaleler*, Ankara: Turkish Studies Publication, s. 442-453.
- Kılıç, Atabey (2008). “Aruz İmlâsı Üzerine Notlar”, *Turkish Studies*, Volume 3/6, s. 471-487.
- Kılıç, Yasin (1996). *Râtîb Ahmed Paşa Hayatı, Edebî Şahsiyeti, Divanının Tenkitli Metni ve İncelemesi*, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi SBE.
- Kortantamer, Tunca (1984). “Nâbî’nin Osmanlı İmparatorluğunu Eleştirisi”, *Tarih İncelemeleri Dergisi*, C. 2, S. 1, s. 83-116.
- Koşık, Halil Sercan (2020). *Nişancı Abdurrahman Abdî Paşa Divançesi*, İstanbul: DBY Yayınları.

- Köksal, Fatih (2006). *Sana Benzer Güzel Olmaz Divan Şiirinde Nazire*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Köksal, M. Fatih (2017). *Eski Türk Edebiyatında Tenkit ve Teori*, 2. bs., İstanbul: Kesit Yayınları.
- Kurnaz, Cemal (2007a). “Şiirsel Bir İmge Olarak Halep Kumaşı”, *Turkish Studies*, Volume 2/4, s. 618-623.
- Kurnaz, Cemal (2007b). *Osmanlı Şair Okulu*, Ankara: Birleşik Yayınevi.
- Kurnaz, Cemal-Halil Çeltik (2010). *Divan Şiiri Şekil Bilgisi*, Ankara: H Yayınları.
- Kurtoğlu, Orhan (2017). *Lebîb Divanı*, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı E-Kitap, <http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/TR,194358/diyarbakirli-lebib-divani.html> (Erişim tarihi: 08.09.2021).
- Kutlar Oğuz, Fatma Sabiha (2017). *Arpaemîni-zâde Mustafâ Sâmî Divanı*, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı E-Kitap, <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-196126/arpaemini-zade-mustafa-sami-divani.html> (Erişim tarihi: 08.09.2021).
- Lamiüzade Abdullah (1978). *Lamiüzade Abdullah Latîfeler*, Haz. Yaşar Çalıskan, İstanbul: Tercüman 1001 Temel Eser.
- Levend, Agâh Sırrı (2015). *Divan Edebiyatı Kelimeler ve Remizler Mazmunlar ve Meşhumlar*, 2. bs., İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Macit, Muhsin (2005). *Divan Şiirinde Âhenk Unsurları*, İstanbul: Kapı Yayınları.
- Mary Işın, Priscilla (2017). *Osmanlı Mutfak Sözlüğü*, 2. bs., İstanbul: Kitap Yayınevi.
- Mehmed Süreyya (1996). *Sicill-i Osmanî*, C. 5, Haz. Nuri Akbayar-Seyit Ali Kahraman, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Mengi, Mine (1991). *Divan Şiirinde Hikemî Tarzın Büyük Temsilcisi Nâbî*, Ankara: AKM Yayınları.
- Mermer, Ahmet (1991). *Mezâkî Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divanı’nın Tenkitli Metni*, Ankara: AKM Yayınları.
- Mermer, Ahmet (2002). *XVII. Yüzyıl Dîvân Şâiri Vecdî ve Dîvânçesi*, Ankara: MEB Yayınları.
- Mermer, Ahmet-Ahmet Selahattin Hidayetoğlu, Mustafa Erdoğan, Neslihan Koç Keskin (2009). *Osmanlı Şiirinde Mevlânâ Övgüleri ve Mevlevilik Unsurları*, Ankara: TDV Yayınları.
- Muallim Naci (2017). *Istulâhât-ı Edebiyye*, Haz. M. A. Yekta Saraç, Ankara: TDK Yayınları.

- Mutlu, Serpil (2012). “Şairin Adı Yok... -Klâsik Türk Edebiyatında Mahlas Kullanmayan Şairler”, *İstanbul Kültür Üniversitesi IV. Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Öğrenci Kongresi 2012 TUDOK 2012*, Haz. K. Şahan vd., İstanbul: İstanbul Kültür Üniversitesi Yayınları, s. 311-321.
- Nar, Oktay (2007). *Şeyhî Hayatı ve Divanı'nın Tenkitli Metni*, Yüksek Lisans Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi SBE.
- Olgun, Tahir (Tahirü'l-Mevlevî) (1994). *Edebiyat Lüğatı*, Haz. Kemâl Edip Kürkcüoğlu, İstanbul: Enderun Kitabevi.
- Onay, Ahmet Talât (2009). *Açıklamalı Divan Şiiri Sözlüğü Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar ve İzahı*, Haz. Cemal Kurnaz, İstanbul: H Yayınları.
- Özgül, M. Kayahan (2006). *Divan Yolu'ndan Pera'ya Selâmetle Modern Türk Şiirine Doğru*, Ankara: Hece Yayınları.
- Öztekin, Özge (2013). “XVIII. Yüzyılın Vak'anüvis Şairi Âsım: Hayatı, Eserleri, Sanatı”, *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, S. 18, s. 207- 229.
- Özünlü, Ünsal (2001). *Edebiyatta Dil Kullanımları*, İstanbul: Multilingual.
- Pala, İskender (1991). “Erzurumlu İbrahim Hakki'da Nâbî Tesiri”, *Erdem*, C. 7, S. 19, s. 215-227.
- Recaizade Mahmud Ekrem (1299). *Ta'lîm-i Edebiyât*, İstanbul: Mihran Matbaası.
- Saraç, M. A. Yekta (2010). *Klâsik Edebiyat Bilgisi Biçim-Ölçü-Kafiye*, 3. bs., İstanbul: Gökkuşbu Yayınları.
- Sevük, İ. Habib (1942). *Edebiyat Bilgileri*, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Sinanoğlu, Mustafa (2007). “Nübüvvet Mührü”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 33, Ankara: TDV Yay., s. 291-293.
- Sorgun, Sercay (2009). *Tâlib Ahmed Bosnavî Dîvânı*, Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi SBE.
- Süleyman b. İbrahim el-Hüseynî Kundûzî (1997). *Yenâbü'l-Mevdâ*, Haz. Alaüddin el-A'lemî, Beyrut.
- Şahin, Banu Gezer (2009). *Tâlib Divanı ve İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- Şentürk, Ahmet Atillâ (1996). *Klâsik Osmanlı Edebiyatı Tiplerinden Süfi yahut Zâhid Hakkında*, İstanbul: Enderun Kitabevi.
- Şentürk, Ahmet Atillâ (2015). “Okçuluk Tarihine Yeni Bir Kaynak Olarak Osmanlı Şiiri”, *M. Ali Tanyeri'nin Anısına Makaleler*, Haz. Hatice Aynur-Hanife Koncu-Fatma M. Şen, İstanbul: Ülke Yayınları, s. 71-142.
- Tanpınar, Ahmet Hamdi (1997). *19. Asır Türk Edebiyatı Tarihi*, 8. bs., İstanbul: Çağlayan Kitabevi.

- Tanyeri, M. Ali (1999). *Örnekleriyle Divan Şiirinde Deyimler*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Tanyıldız, Ahmet (2019). “Nâbî Biyografisine Ek: Bir Kavramın Tashîhi Vesilesiyle Nâbî'nin Hayatında Diyarbakır'ın Yeri”, *Akademik Dil ve Edebiyat Dergisi, Ustalara Saygı-I: Prof. Dr. Fatma Sabiha KUTLAR OĞUZ'a Armağan*, C. 3, S. 3, s. 1-21.
- Tarlan, Ali Nihad (1935). “Bir İmlâ Hususiyeti”, *Türkiyat Mecmuası*, C. 3, s. 229-232.
- Taş, Hakan (2017). *Vahyi Divanı*, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı E-Kitap, <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-194335/vahyi-divani.html> (Erişim tarihi: 08.09.2021).
- Tavukçu, Orhan Kemâl (2009). “Ahmet Paşa'nın Gönül Murabbanın Etkisinde Yazılan Musammatlar”, *Atatürk Üniversitesi Uluslararası Türklük Bilgisi Sempozyumu 25-27 Nisan 2007, Bildiriler 2*, Erzurum: Mega Ofset Matbaacılık, s. 1015-1020.
- Tirmizî, Ebu İsa Muhammed b. İsa b. Sevre (t.y.). *Sünen-i Tirmizî*, <http://www.enfal.de/tirmizi/55.htm> (Erişim tarihi: 12.12.2021).
- Törenek, Mehmet (2000). “Recaizade Mahmud Ekrem'in 'Bülbül' Redifli Şiiri ve Ona Yazılan Nazireler”, *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 14, s. 169-185.
- Turan, Lokman-Rıfât Kütük (2009). “Nâbî Muakkibi Şairler ve Bir Nâbî Takipçisi: Edirneli Örfî”, *Şair Nâbî Sempozyumu 13-15 Kasım 2009 Şanlıurfa*, Ed. Ali Bakkal, Şanlıurfa: Şanlıurfa Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, s. 69-75.
- Uludağ, Erdoğan (1992). *Şeyhülislâm Bahayî Divânı*, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi SBE.
- Uludağ, Süleyman (2005). “İslâm Kültüründe Hz. Muhammed”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 30, Ankara: TDV Yay., s. 448-450.
- Uludağ, Süleyman (2009). “Sidretü'l-Müntehâ”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 37, Ankara: TDV Yay., s. 151-152.
- Uzun, Mustafa İzzet (2009). “Sidretü'l-Müntehâ”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 37, Ankara: TDV Yay., s. 152-153.
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı (1988). *Osmanlı Devletinin Saray Teşkilâtı*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Ünlü, Osman (2011). “Hoşça Bak Zâtına Kim / Âlem-i Kübrâsın Sen Nazire Geleneği İçinde Şeyh Gâlib'in Meşhur Şiiri”, *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Prof. Dr. Mahmut Kaplan Armağan Sayısı*, C. 9, S. 2, s. 236-253.

- Ünver, Niyazi (2013). “Gelibolulu Sürûrî ve Nazireciliği”, *Uluslararası Gelibolu Sempozyumu Bildiri Kitabı*, Ed. Ramazan Gülendâ, Ankara: Pozitif Matbaa, s. 142-159.
- Yavuz, İbrahim (2006). *Türk Edebiyatında Terkîb-i Bend ve Tercî-i Bendler (XVII-XIX. YY.)*, Yüksek Lisans Tezi, Muğla: Muğla Üniversitesi SBE.
- Yavuz, Kemal (2013). “Türk Şiirinde Nazire”, *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi Prof. Dr. Âmil Çelebioğlu Hatıra Sayısı*, Y. 6, S. 10, s. 359-424.
- Yazar, İlyas (2006). *Kânî Divânı (İnceleme-Metin)*, Doktora Tezi, İzmir: Ege Üniversitesi SBE.
- Yazar, Sadık (2016). “Klâsik Türk Edebiyatında Aruz Etrafında Gelişen İmla Hususiyetleri”, *Osmanlı Edebî Metinlerini Anlama Kılavuzu*, Ed. Özer Şenödeyici, İstanbul: Kesit Yayınları, s. 277-300.
- Yazır, M. Hamdi (2011). *Hak Dini Kur'an Dili*, C. 5, İstanbul: Azim Dağıtım.
- Yenikale, Ahmet (2011). *Sünbül-zâde Vehbî Divân*, Kahramanmaraş: UKDE.
- Yeniterzi, Emine (1993). *Divan Şiirinde Na'î*, Ankara: TDV Yayınları.
- Yıldırım, Ali (2018). “Sen Olmasaydın Felekleri Yaratmazdım’ Hadis-i Kudsîsinin Klasik Şiire Yansımaları”, *Eski Türk Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, C. 1, S. 1, s. 154-168.
- Yıldız, Recai (1996). *Türk Edebiyatında Terkîb-i Bend ve Tercî-i Bendler (XIII-XVI. yy.)*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi SBE.
- Yılmaz, Mehmet (1992). *Edebiyatımızda İslamî Kaynaklı Sözler*, İstanbul: Enderun Kitabevi.
- Yorulmaz, Hüseyin (1996). *Divân Edebiyatında Nâbî Ekolü -eski şiirde hikemiyat-*, İstanbul: Kitabevi Yayınları.
- <https://kuran.diyaret.gov.tr/tefsir/>
- <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/konya/kulturatlasi/desti>

Dizin

A	
a	277, 282, 289, 292, 293, 295, 296, 299, 301, 304, 305, 306, 307, 308, 312, 313, 318, 319, 320, 330, 331, 332, 333, 334, 336, 344, 346, 352, 371, 379, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393
âb	301, 316, 366
âbâd ol-	356
‘Abdî Pâşâ	22, 45, 55, 195, 308
âb-feşân-ı âteş	378
âb-ı hayât	366
âb-ı zülâl-i vaşl	281
âbile	399
‘aceb	35, 36, 37, 38, 50, 55, 74, 87, 89, 118, 184, 233, 292, 302, 303, 305, 306, 309, 310, 318, 334, 335, 337, 339, 340, 344, 350
‘acebâ	21, 51, 71, 93, 195, 207, 312
‘aciz	96, 155, 365
aç-	348
açıl-	299, 310, 333, 364
açılma	391
âdâb	272
âdem	312, 358, 394
Âdem	295, 387
Âdem-i şânî	388
âfâk	333
âfet	312
âfet-i cân u dil	363
âfet-i cihân	321
âfet-i devrân	278, 344
âfet-i dil	348
âgâze	333
âgûş	302
âgyâr	301, 302, 305, 309, 311, 330, 334, 335, 368
âgyâr-ı bed-kâr	339
âgyâr-ı hasedkâr	311
âgyâr-ı hased-kerde	355, 367
âgyâr-ı siyeh-rûy	323
âh	272, 277, 279, 280, 281, 282, 288, 289, 291, 293, 294, 297, 299, 301, 306, 327, 329, 333, 335, 338, 342, 344, 357
âhbâb	282, 290, 329, 341, 366
âhbâb-ı zamâne	352
âh çek-	320
âhen	390
âh eyle-	298, 305
âh-ı dem-â-dem çek-	312
âh-ı dil	311
âh-ı dil-i ‘âşık	301, 343
âh-ı dil-i ‘uşşâk al-	334
âhır	282, 290, 291, 293, 322, 336
âh it-	321, 332, 335
Ahmed	399
Ahmed-i muhtâr	371, 399
aşmer	323
âhû	365
âh u dem	342
âh u efgân	289, 318
âh u efgân eyle-	280
âh u enîn eyle-	295
âh u feryâd	308

âh u figân eyle- 318
 âh u figân-ı 'âşıkân 321
 âh u nâle-i dil 294
 aḥvâl 292, 358
 aḥvâl-i dil-i zâr 358, 366
 aḥvâl-i zâr 285, 306, 332
 aḥzân 282, 330
 'âkıbet 242, 244, 281, 282
 'akl 46, 203, 319
 'akl-ı Felâtûn 46, 203, 319
 akrân 278, 299, 344, 346, 350, 357, 367
 'aks 33, 107, 231, 235, 279, 305, 317,
 322, 324, 336
 akşâ 283, 377
 ak sâde 334
 al- 279, 281, 316, 345, 349
 âl 311, 347, 348, 382, 398
 âlâm 315, 330
 âlâyış-i dünyâ 338
 'âlem 22, 45, 54, 55, 57, 62, 72, 77, 86,
 87, 91, 94, 100, 101, 142, 150, 174,
 198, 237, 241, 281, 285, 290, 291,
 297, 310, 312, 318, 332, 336, 371, 394
 'âleme şâh ol 314
 'âlemîn 114, 287
 'âlemiyân 174, 394
 'âlem-nümâ 100, 101, 332
 alın- 341, 342
 'Alî 174, 394
 'âlî 167, 176, 349, 389
 âl-i nebiyy-i muhtâr 395
 'âlî-neseb 167, 389
 Allâh 389, 392
 âlûde-i 'iştân u hatâ 346
 âmâcgeh-i nâvek-i müjgân 360
 âmed-şüd-i me'ânî-i dil 311
 'amel 19, 145, 275, 378
 âmentü bi'llâh 275
 âmîn di- 296
 am mâ 271, 276, 297, 303, 304, 305, 306,
 313, 318, 320, 330, 334, 335, 339, 342,
 343, 356, 360, 361, 369, 379, 383, 399
 'amme 374
 añ- 339
 ân 334
 ancak 285, 311, 313, 316
 anda 283, 284, 299, 339, 390
 'andelîb 150, 318, 329, 371
 'andelîb-i dil 318
 añıl- 307, 308
 'Ankâ 62, 91, 196, 305, 310
 'Ankâ-şıfat 196, 305
 anlar 314, 359, 367, 392, 395
 anuñçün 315, 399
 'âr 38, 272, 340
 ara 311, 346
 'Arabî 126, 274
 'araḡ-rîz 84, 301
 ârâm 277, 278, 282, 330
 ârâm eyle- 343
 ârâm-ı dil 281
 ârâm it- 291, 326
 'ârîz 54, 96, 136, 320
 'ârîz-ı pür-tâb 54, 96, 136, 320
 'arşa 283
 'arş 254, 285
 'arz 35, 58, 98, 154, 324, 330, 332, 344, 354
 'arz-ı hâl 98, 324
 ârzû eyle- 339
 ârzû it- 322, 331, 342
 ârzûmend-i vişâl ol- 278
 arz u semâ 373
 ârzû-yı bâḡ-ı Rıdvan eyle- 280
 ârzû-yı gül-i hoş-bûy-ı ruh 312
 ârzû-yı lezzet-i 'âlem 336
 ârzû-yı nem çek- 312
 ârzû-yı rû'yet-i didâr it- 287
 ârzû-yı ülfet eyle- 399
 ârzû-yı vaşl-ı cânân it- 299
 ârzû-yı vaşl it- 332
 ârzû-yı vuşlat-ı cânân it- 287
 ârzû-yı vuşlat-ı yâr it- 313
 âsân eyle- 371
 aşfiyâ 387
 aşhâb 347, 395
 aşhâb-ı kirâm 395
 aşhâb u ümem 394
 'âşî 153, 363, 380, 384
 âsitân 372
 âsitân-ı pâk 274
 âsitân-ı şeh-i maḡabbet 327
 aşlâ 285, 286
 âsmân 338, 376
 âsmân-ı hüsn 386
 âsûde ol- 323
 'âşık 23, 31, 35, 38, 54, 84, 86, 89, 92,
 96, 102, 120, 133, 157, 203, 212, 222,
 223, 278, 279, 299, 301, 302, 306,
 308, 309, 311, 323, 330, 334, 335,
 340, 343, 344, 357, 361, 381
 'âşıkân 119, 216, 247, 295, 321, 334
 'âşık-ı bî-çâre 133, 279
 'âşık-ı bî-şabr u qarâr u ârâm 133, 203, 278
 'âşık-ı nâ-çâr 335

yoḡ 275, 289, 303, 304, 309, 310, 314,
 335, 336, 344, 350, 358, 359, 369, 399
 yolunda cân vir- 365
 Yûsuf 389
 Yûsuf-ı Ken'ân 343
 Yûsuf-şiyem 298
 yûz sür- 313

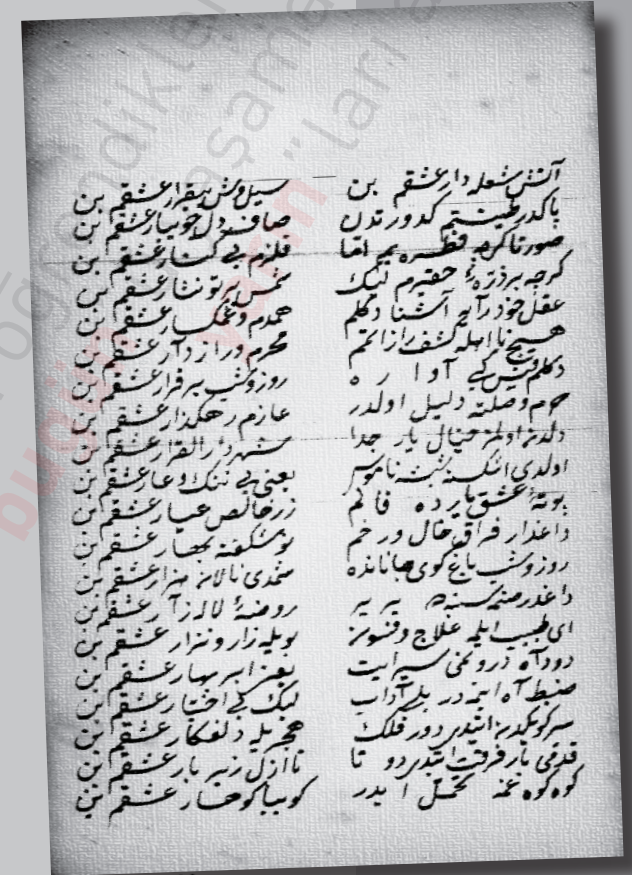
Z

zabt-ı âh 272
 zâhid 313, 314, 336, 350, 359
 zâhid-i efsürde-dimâḡ 319
 zâhid-i huşk 353
 zâhir 308
 zaḡm 303, 305, 313, 367
 zaḡmet çek- 312
 zaḡm-ı dü-peykân 282
 zaḡm-ı peykân-ı ciger-düz 340
 zaḡm-ı renciş-i bâzû 308
 zaḡm-ı tâze 334
 zalâm-ı cürm ü me'âşî 285
 zâlim 365
 zamân 279, 286, 304, 305, 330, 340,
 367, 382, 389
 zamâne 352
 zamân gelür 318
 zamânı geç- 342
 zamân-ı rûz-ı vişâl 315
 zamân olur 318
 zann eyle- 399
 zann it- 277, 398
 zâr 272, 276, 281, 282, 287, 293, 296,
 305, 306, 307, 315, 318, 320, 321,
 325, 327, 332, 333, 341, 354, 358,
 361, 366, 380
 zâr u giryan eyle- 282
 zâr u ḡazîn it- 296
 zâr u ḡazîn ol- 389
 zâr u nizâr-ı 'işk 272
 zât 284, 285, 372, 373, 374, 375, 377,
 381, 383, 384, 389
 zât-ı pâk 283, 284, 285
 zât-ı şerîf 384, 385, 388, 391, 392, 394
 zâyî' eyle- 352
 zâyî' ol- 276
 za'f 294, 370
 za'if 285
 zebân 302, 303
 zebân-ı tâze 334
 zebḡ-i 'azîm 388
 zehr-âb 315
 zehr-âb-ı sitem 302
 zehr-âb-nûş-ı hicrân 328
 zemîn 308, 377
 zencîr 299, 343
 zerd 305
 zer-i ḡaliş-'iyâr-ı 'işk 272
 zer-keş 321
 zer-niḡâk 288
 zerre-i ḡâkîr 271
 zerre-i nâ-çiz 376
 zerrîn câm 331
 zevḡ 292, 295, 317, 329, 336, 340, 348
 zevḡ-i bahâr 340
 zevḡ-i hezâr 340
 zevḡ-i pey-be-pey eyle- 315
 zevḡ-i şoḡbet-i aḡbâb 341
 zevḡ it- 339
 zevḡ-i vişâl 348, 355
 zevḡ-i vişâl-i yâr 361
 zevḡ-i vuşlat 308
 zevḡ ü râhat 293
 zevḡ ü safâ 323
 zevḡ ü safâ it- 290
 zevḡ ü şâdî 343
 zevrak şal- 314, 316
 zeyn it- 317, 355
 zeyn ol- 329
 zîb-i cennet-i Me'vâ 284
 zîkr 295
 zindân 281, 297
 zînet-yâb 334
 zînet-yâb-ı faşl-ı nev-bahâr 297
 zî'n-nûreyn 393
 zîrâ 313, 316, 341, 375, 383
 zîr-i bâr-ı 'işk 272
 zîr-i ḡâk 282
 zîr-i ḡâk-ı siyeh 283, 290
 zî-şân 387, 388, 391
 ziyâ 313, 325, 327, 332, 393
 ziyâ-baḡş 376
 ziyâde 337
 ziyâ-pâş 297
 ziyâ-yı meh 277
 ziyâ-yı meh-i tâbân 279
 ziyâ-yı ruh-ı yâr 278
 zuhûr 374, 381
 zuhûr-ı gül-i âl 348
 zuhûr it- 274
 zulmet 293, 301
 zulmetde kal- 309, 342, 362, 374
 zûr 312
 zurâfâ 310

zühre 398	zülfi-i müşgîn 307
zülâl 273, 281, 342	zülfi-i pâk 284
zülâl-i kând-i leb 319	zülfi-i pür-çîn 277
zülfi 276, 277, 299, 303, 308, 309, 314, 315, 318, 326, 327, 330, 331, 332, 334, 335, 337, 338, 339, 342, 343, 368, 370, 376, 382, 385	zülfi-i siyâh 320, 321
zülfi-i cânân 322	zülfi-i siyâh-ı Mevlevî 338
zülfi-i dil-ber 329	zülfi-i siyâh-ı yâr 327
zülfi-i hoş-bû 297	zülfi-i siyeh 303, 334
zülfi-i müşg-âsâ 307	zülfi-i yâr 314, 341
zülfi-i müşg-bûy 339	zülfi ü ruh-ı pâk 282
	zümre 295, 349, 352, 388, 390, 391
	zünûb 362

Süleyman Divanı

TIPKIBASIM

سینل اوزره کز اوره سنک اگر چی کین
خلفه مار دهنه آید و خورشیده

مانه مناسبر اچنر شد فرین
زهره با خورشید بیکرود قران
مردنومه تا بیاوسه فرین
زهره خورشید ابد قران ایلر

رخشاک بر آن کاغذ در او قط شکیبا
خط رجایید پر پرستی و کبابیدر

که فکر خط و خال ایدر دل کهن لبین
حیران اولور کیمکه اولور منت عشق

خال ظن ایچده کور و کوشه ابر و
نوک نغضه اوسم رنوک قانه طله

خال ظن ایچده کور و طرف لیت لبر
کوشه اسل چشت نه ماسه بر کبر

عارض یارم ظن ایچده خط ر کورین
صحن کلر اراط قنده بنوبدر سنبل

روی یار اوزره صفا آبله در
برک کل اوزره حشده لاله نتر

لستی و حسنکی بخیر ایدر لاله
مکنبت عشق و حقیقت بن استاد لوم

سنکله ارنون العنت ایدر بود کیشیا
سبب یوقبچاره بلر منناع مننع انا

ایغور حسن کیم بود مالکوشه بولسل
دود آهمنر نثار ایلر عت فکر سکا

احمد محمد خستارم انکچنر جانانا
نام احمد اولر جانر و کولکده سوم

"dün" den öğrendiklerinle
"bugün" ü yaşamak
"yarın" ları aydınlatır.

جود کله بنر بیز جگر خون ایندک کلیمی سکا دخی فرخ عشوه
 آحسن دجالا جراه اولار وضع آل دی عکلت جنید عفت سببا
 فرخون جهان غزاه سر تبرک لاجول ولا قوه الآ بالله
 اغیاره اولوب جور خا اولر ایته معور لیکن کوهلی دران ایته
 ایاد صبا شانه زلف اوله جمعیست عشتاقه پرتیخ ایته
 هر در هر جلیبه به مفتون اوله هر لبیلی به دلوا در و مجنون اوله
 ای دل بکوس و صفت بزرگ هدرت فکر و الم نجر بل مجنون اوله
 ای دل حذر است طالب علم فانه اوله نادان اولیکور صفین سخندار اوله
 چون طالب علم دهنه بوق عشت ستمو خر لاجونم اول استار اوله
 بارغم دران که قدم ال ایته اول صنعت و جود زار و مال ایندک
 بنده الدی که کل زلف بر لبینک دیوانه اید و سبب جسم حال ایندک
 تاکی بوغم محنت و هجران تاکی تاکی بکوس و صلت هانان تاکی
 جمد است اولدی منتظم الحال اوله تاکی او کسن بویله پرتیخ تاکی
 کج می ایلد رفک که کل کل اولدی دل بیلی پرتیخ و غفل اولدی
 رخسار بکر و بردی بینه کاکل رونق کلش بینه هر لاله و سنبل اولدی
 کوزند دست و بر سنبل تر چینه لیکن خلقه لاله بر بینه و خوشبختی و قیاد

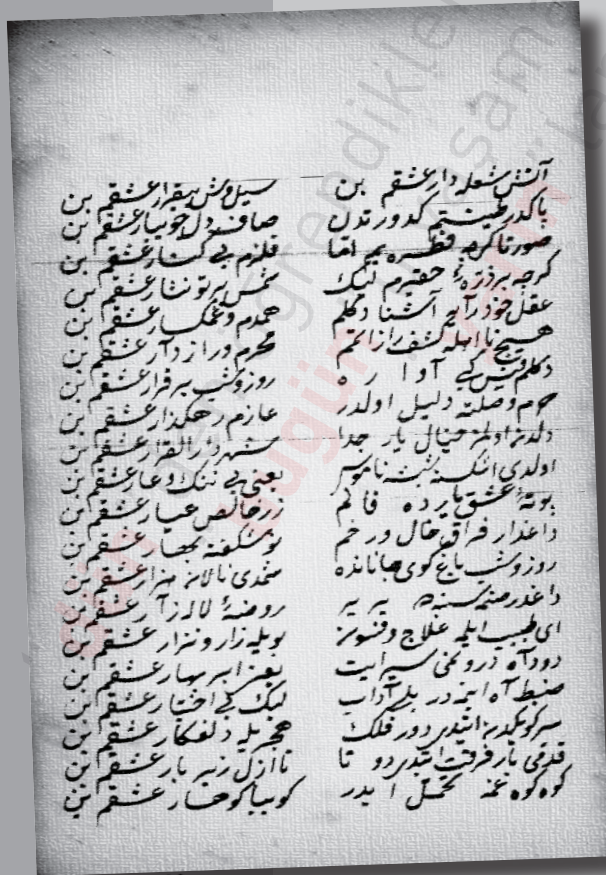
شده شهرت شعار عشق بن
 افتخارم بود که مدح شده شاعر کج کار عشق بن
 ملک معنی فکر و م اولی شه و ال استار عشق بن
 دل صافم بزم معانی در بردن شاهوار عشق بن
 سخن بجهنم فضای معنایه بویله جابک سوار عشق بن
 بر شکر ما در کله اوله آل
 بسته دم شه سار عشق بن
 دیدم آمنت بابتای سرور ثابت و برقرار عشق بن
 یا الهی بحق شاه رسل بر عیب الذبار عشق بن
 بوق عمل بنده لایق درگاه هسه نا کرده کار عشق بن
 بن کسب و و اهل طغیانم بعزیز اعتبار عشق بن
 بن خوین بچار معصیت نار سیده کسار عشق بن
 بنک کس تا به باکن هم لیکن سله امتد وار عشق بن
 بنک بیمار در در عصیانم بسته عذره زار عشق بن
 ای شفا ساز شسته تصیای جسمیله دفع کار عشق بن
 یار رسول خدا بکا لطف این
 کهنه روز کار عشق بن
 اولدی ضایع هوا ایلد عمرم بدتر بن روز کار عشق بن
 باکا احس اید و شقایق منکر روسه خوار و زار عشق بن
 لایق نار و زخم آما لیک سوزان نار عشق بن
 ای بیز نزه دعا و ساز کجه کیم جو مکار عشق بن
 بینه محمد و حمی تفکر ایدوب مخزنه نامکار عشق بن
 بن خالک که مدحه فادر اولام عجز بله شه سار عشق بن
 بن کس ایا قصور و عجز لیک
 سله بر اعتبار عشق بن

بنی مجنون کیسے قیاس ایند
 حصہ مندم الست نر مند
 نشوہ پامیم شراب محمدتو
 فیض ایسا لال لعل لبم
 عشق جانانہ آشنا اولال
 طرہ بارہ آشنا در دل
 ای تہی مغز نا بکی بوجل
 ملک و مالکد ایضا رانیہ
 صورتا کر جہ بر نفیم لبک
 ملک عشق اولی کا لکھن
 صفت جادی چہ نکر ایہم
 باکہ بدر بو رغبت درین
 صنودی جام محبتن اولاش
 نوش ایدندہ لوجہ کسرا پاپا
 دلہ نور محبت اندر کھور
 مہر لطفیلہ نر بہت باہم
 اولی لغت باکنے کو یاہم
 محسرات محمد عربی
 قدمندہ عیار عشقم بن
 اول شہک ہستادہ کو بندہ
 اول شہک آستانہ باگندہ
 اول شہک خدمت فنا مندہ
 اول شہک صبد گاہ مد حندہ
 اول شہک مدحت و ناسیلہ
 لغت پاک بنی صادق ایلہ

آتش شعلہ دار عشقم بن
 باکدر طینت کدورتان
 صورتا کر جہ قطرہ بحر اقا
 کر جہ بر ذرہ نر حقیق لبک
 عقل خود راہ آشنا دکلم
 هیچ نا اہلہ کشف از انتم
 دکلم تہی کی آوارہ
 محرم وصلنہ دلیل اولدر
 دلہ نر اولہ جنال یار جدا
 اولدی انک نہ نبت ناموس
 بوہ عشق پاردہ فالہم
 داغدار فراق حال در خم
 روز و شب باغ کوی جانانہ
 داغدر صنیہ سنجہ بر یہ
 ای طیب ایلہ علاج و فتوز
 دو آہ زرو بخی سپاہیت
 صبط آہ ایند در بلہ آداب
 سر کو کلمہ ایند در دور فلک
 قدمی مار فرقت ایند در دو تا
 کوہہ غمہ محفل ایدر

Süleyman Divanı

TIPKIBASIM

SÜLEYMAN VE DİVANI

Bugünkü dil ve edebiyatımız Türkçe eser veren bilinen, bilinmeyen birçok şair ve yazarın katkılarıyla ortaya çıkmıştır. Bu şair ve yazarların eserlerini yayımlamak, bu isimlere duyulan minnet borcunun gereği olup onları unutulmaktan kurtarma yolundaki vefalı adımlardır. Her yeni çalışma bilime ve bilinenlere yeni katkı demektir. Bu çalışma mevcut biyografik kaynaklarda adı geçmeyen bir şairi sadece biliniyor olmaktan yahut edebiyat tarihine bu yönde bir katkı sağlamaktan ibaret değildir. Aslanan bilime ve bilinenlere ne getirdiğimizdir. *Süleyman ve Divanı* adlı bu çalışma ile Türk edebiyatı 17. yüzyılın bilinmeyen bir ismini kazanmıştır. Gazellerinin %25'i Nâbî'ye nazire olan, Mezâkî'nin nazire dairesinde yer alan bir muakkip aşikâr olmuştur. Edebiyatımızda şiir sayısı dikkate alındığında en fazla redd-i matla yapan isimlerden biri Süleyman'dır. Edebiyatımızda en fazla rubai yazan on şair arasında artık Süleyman da zikredilmelidir. Şairin naatlardaki istişfa bölümü dışında Hz. Peygamber'den şefaath dilediği müstakil şiirleri, şefaathnamelerin kendine mahsus söz ve anlam düzeni olan bir tür olduğunu göstermektedir. Sultan yalnızca kaside formunda bilindik söz kalıplarıyla değil, naz ve niyaz arasında bir münazara tasarlanarak da methedilebilmektedir. Edebiyatımız aynı anda iki kişiye birden yazılan bir mersiye örneğine daha kavuşmuş, şarap yasağının 17. yüzyılda şiire dökülmüş yeni bir tanığını elde etmiştir.

Osmanlı Devleti'nin güneyinde Mısır'da bulunan yazma nüsha ile *Süleyman Divanı* oluşturulmuştur. Amacımız Türkolojiye, hâliyle dil ve edebiyatımıza hizmettir. Edebiyat tarihine yeni bir isim kazandırdığımız için mutluluğumuzu belirtiyor, ehline ve ilgisine istifade imkânı diliyoruz.

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
Tel. - Faks: +90 212 526 98 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

ISBN 978-625-7471-48-0

9 786257 471480